

SLU ØND

CIRKLER, RÅDFØRING OG BESLUTNINGER I
LANDSBYEN SØLUND

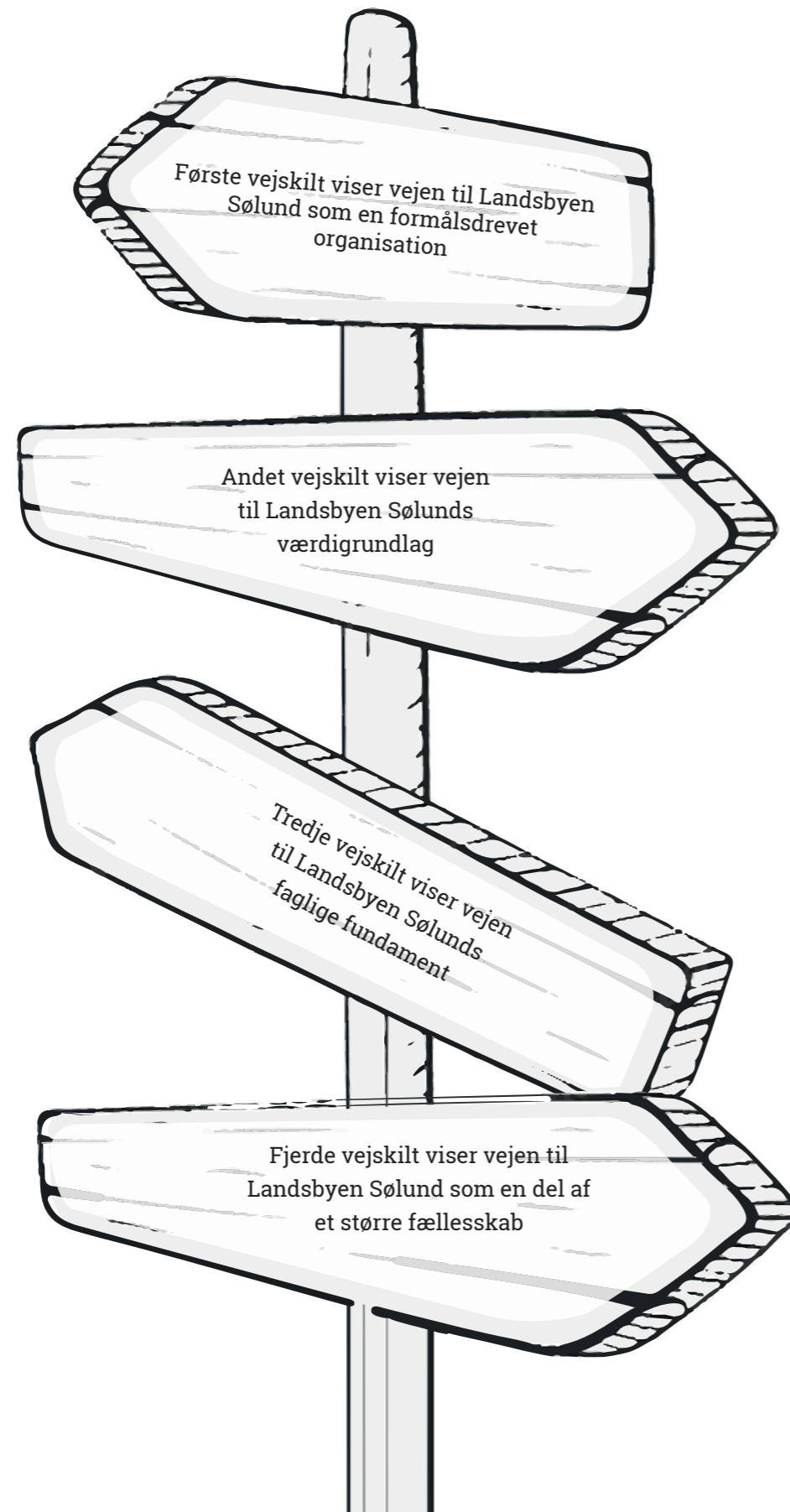
INDHOLDSFORTEGNELSE

SÅDAN ARBEJDER VI FORMÅLSDRETVET I LANDSBYEN SØLUND

Vejen til Landsbyen Sølund som en formålsdrevet organisation	2
Organisering af arbejdet med cirkler	3
Landsby cirkler kræver overblik og koordinering	4
Ark til formålsbeskrivelse i Landsbyen Sølund	5
Om roller i cirkler	6
Roller i en cirkel i Landsbyen Sølund	7
Møder i Landsbyen Sølund	8
Eksempel på dagsorden i cirkelmøder	9
Rådføring før beslutning i Landsbyen Sølund	10
Sådan træffer vi beslutninger	11
Sådan arbejder vi med en beslutningsproces i Landsbyen Sølund	12
Prøvehandling i Landsbyen Sølund	13
Ark til planlægning af prøvehandling i Landsbyen Sølund	14

VEJEN TIL LANDSBYEN SØLUND SOM EN FORMÅLSDREVET ORGANISATION

Vejskiltene giver os en forpligtende ramme og retning, så vi sammen lykkes med at skabe gode liv for landsbyens beboere. På de næste sider kan du læse, hvordan vi arbejder sammen i Landsbyen Sølund om at skabe en struktur, organisering og samarbejdsform, der hele tiden har vores formål - beboerens gode og betydningsfulde liv i fokus.

Hvorfor er vi formålsdrevet i Landsbyen Sølund

Der er mange gode grunde til at arbejde formålsdrevet, når vi som landsby skal skabe gode liv for de mennesker, som bor her. Fordelene ved at arbejde formålsdrevet er blandt andet hurtig reaktionsevne ift. beboerens behov, øget effektivitet i møder, større arbejdsglæde, dalende sygefravær og gode muligheder for at tiltrække kvalificerede kolleger.

I Landsbyen Sølund vil vi samarbejdet og ønsker at finde løsninger frem for at spænde ben for hinanden. Vi kan ikke ikke alene tale os til en ny kultur. Vi skal også handle os til den.

Hvordan arbejder vi formålsdrevet i Landsbyen Sølund

I Landsbyen Sølunds by- og vejskilte står der skrevet, at vi er fælles om at tage initiativ og ansvar. Når vi arbejder i "cirkler", giver vi hinanden mulighed for indflydelse, deltagelse og retten til at beslutte. I det følgende kan du læse om, hvordan arbejdet med cirkler, rådgøring, beslutningsprocesser og prøvehandlinger understøtter formålet.

ORGANISERING AF ARBEJDET MED CIRKLER

Vi er en landsby, hvor liv aldrig står stille. Hver beboer udvikler sig livet igennem. Vi har brug for at organisere os, så vi er fleksible og dynamiske ift. vores fælles formål.

Cirkler i Landsbyen Sølund

Når vi i landsbyen arbejder formålsdrevet, ligger beslutningskompetencerne ikke i et ledelseshieraki, men i fællesskabet. I Landsbyen Sølund fordeles beslutningskompetence i cirkelstrukturer. Kendetegnet ved cirkler i Landsbyen Sølund er, at de er dynamiske og beslutningsdygtige.

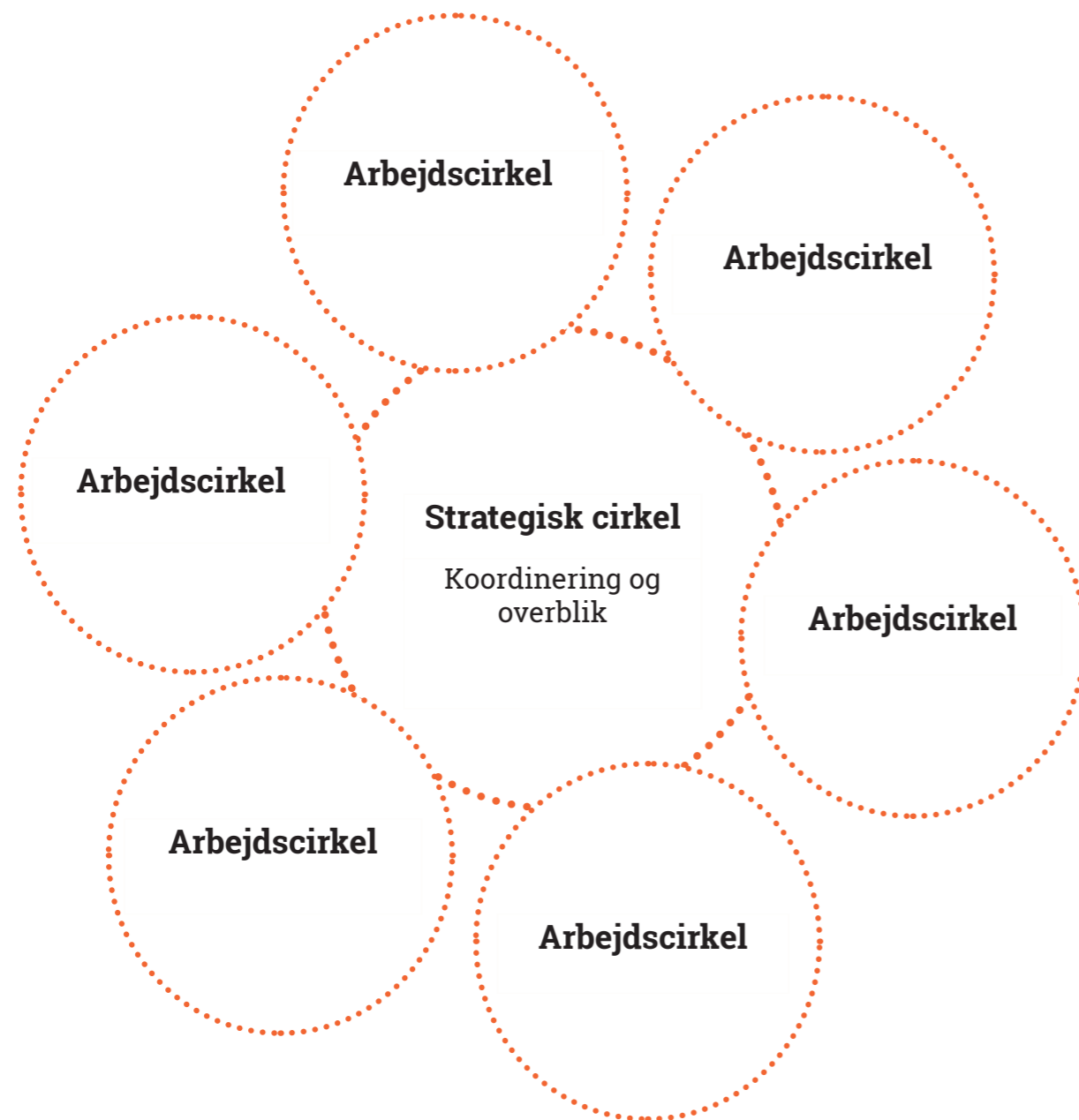
Cirklen har både handleret, beslutningsret - og også pligt. Cirklen har ansvar for at træffe beslutninger på baggrund af relevante perspektiver og med udgangspunkt i Landsbyen Sølunds by - og vejskilte. Det betyder, at deltagere i cirklen skal opsøge viden fra andre perspektiver for at sikre, at beslutningen er velbegrundet. Vi inddrager andre perspektiver ved at rådføre os med andre kolleger (læs afsnittet om rådføringsproces).

Cirkler kan kun være beslutningsdygtige, hvis cirkkens opgave og formål er klart formuleret. Alle cirkler starter derfor med en klar formåls- og opgavebeskrivelse. Cirkkens formål tager altid afsæt i landsbyens by- og vejskilte.

I princippet kan alle starte en cirkel, hvis ikke andre cirkler dækker formålet allerede. Før en cirkel opstartes, skal du derfor undersøge, om andre allerede har ansvar for den nye cirkels formål. En cirkel sammensættes af de mennesker, som bidrager til at løse cirkkens formål. Det betyder, at det ikke nødvendigvis er dén, der ser behovet for cirklen, der skal være med i cirklen. Hvis du ikke længere kan argumentere for, at det gavner formålet, at netop du er med i cirklen, så har du ansvar for at træde ud af cirklen. Mandatet til at beslutte, hvordan formålet/opgaven skal løses og af hvem, ligger i cirklen - og kun i cirklen.

Når cirkkens formål er opfyldt eller ikke længere relevant, lukker medlemmerne cirklen og informerer kolleger om, hvordan og hvorfor formålet er opfyldt.

LANDSBY CIRKLER KRÆVER OVERBLIK OG KOORDINERING

I Landsbyen har vi tværgående cirkler og lokale cirkler. De to typer af cirkler kan have forskellige måder at arbejde på, men følger de samme principper om rådgøring og beslutningsproces.

Lokale cirkler opstår og lukkes løbende, og der er sjældent brug for, at nogen har en koordinerende rolle. Lokalt aftaler vi løbende, hvilke cirkler vi har, og hvem der deltager i de enkelte cirkler. Inddragelse af andre kolleger og kommunikation om cirklernes arbejde sker på personalemøder, intranettet, på mail mm.

Hvordan opstår cirkler i landsbyen

På tværs af landsbyen samarbejder vi om dét, vi er fælles om i tværgående cirkler. Vi har blivende cirkler, der har ansvar for, at vi lever op til forskellige lovkrav. Cirkler uddelegerer dele af deres formål til mere opgavebaserede og fokuserede cirkler og får derfor en koordinerende og strategisk rolle.

Lærings- og videnscenter i Landsbyen Sølund har fået til opgave at understøtte koordinering af det tværgående cirkelarbejde. På den måde undgår vi, at vi har flere cirkler med samme formål.

Har du en idé til noget, landsbyfællesskabet skal løse sammen, kan du kontakte cirkler eller Lærings- og videnscenter for at høre om, om vi allerede er ved at arbejde med dét og evt. tilbyde din hjælp.

ARK TIL FORMÅLSBESKRIVELSE I LANDSBYEN SØLUND

Cirkelens navn:

Formålsbeskrivelse	Opgaver i cirklen	Rollefordeling	Hvordan
<p>Formålet beskrives kort og præcist. Rådfør jer med de kolleger, der har overblik over cirkler i enheden. Lærings- og videnscenter understøtter formålsbeskrivelser for de tværgående cirkler.</p> <p>Beskriv hvordan cirkelens formål bidrager til det overordnede formål: At skabe gode og betydningsfulde liv for landsbyens beboere.</p> <p>Notér hvilke cirkler, der har et formål, der ligger i forlængelse af denne cirkel, så arbejdet i denne cirkel løbende skal koordineres.</p>	<p>Beskriv her hvilke opgaver cirklen har.</p> <p>For at undgå, at I får skabt et formål, der dækker alt, så kan I her også beskrive, hvilke opgaver cirklen ikke skal løse.</p>	<p>Formålsansvarlig: Procesansvarlig: Aftaleansvarlig (kan med fordel gå på skift):</p> <p>Beskriv hvilke roller som formålet med cirklen kalder på.</p> <p>Find en frivillig, der med rette evner kan varetage rollen.</p>	<p>Beskriv her, hvordan cirklen arbejder.</p> <p>Hvor ofte og hvor længe skal cirklen mødes?</p> <p>Hvordan kommunikerer cirkelens medlemmer mellem møderne?</p> <p>Hvilke forpligtigelser har cirkelens medlemmer ved afbud/frafald til aftalte møder?</p> <p>Hvilken mængde opgaver er de enkelte medlemmer af cirklen forpligtet til at løse mellem møderne?</p>

ROLLER I CIRKLER I LANDSBYEN SØLUND

Ikke al samarbejde er cirkelarbejde, men hvis der skal tages beslutninger på fællesskabets vegne, er det metoderne i cirkelarbejde, der sikrer følgeskab. Vi kan have cirkler omkring arbejdet med en beboer, men også cirkler for udvikling af vores fælles landsby.

Roller i cirkler

Cirkler er dynamiske, fordi medlemmerne kan udskiftes, når opgaven i en cirkel ændrer sig. Du skal kun sidde med i cirklen, når du kan bidrage til cirkelens formål og varetager en klart defineret rollepart, ellers er du måske bare en vigtig rådgivningspartner.

Der er tre roller du skal kende:

- Formålsansvarlig (holder cirklen på sporet)
- Procesansvarlig (tilrettelægger fremdrift i cirkelens arbejde)
- Aftaleansvarlig (sikrer, at cirkelens aftaler gemmes og deles)

Foruden de obligatoriske roller kan medlemmerne have andre roller, som er relateret til cirkelens konkrete opgaver. Et medlem kan godt varetage flere roller, men en rolle kan som hovedregel ikke varetages af flere medlemmer. Formåls- og procesansvarlig bør aldrig varetages af samme person.

Mens vi øver os, er det en god idé, at erfarne cirkelmedlemmer varetager rollen som formåls- og procesansvarlig. Første skridt er at blive fortrolig med at arbejde i cirkler.

Vi skal sammen finde en form på, hvordan vi praktisk får truffet gode beslutninger.

ROLLER I EN CIRKEL I LANDSBYEN SØLUND

Formålsansvarlig:

Som formålsansvarlig er din opgave:
At have øje på at samarbejdet i cirklen til alle tider holder sig til opgaven og inden for både cirkelns og landsbyens formål.

Er cirkelns arbejde eksempelvis på den gale vej ift. Landsbyen Sølunds by- og vejskilte, er det din opgave at guide cirklen tilbage på rette vej.

Procesansvarlig:

Som procesansvarlig har du ansvaret for at sikre arbejdsprocesserne i cirkelns arbejde.

Konkret skal du indkalde til møder og sikre, at møderne gennemføres i overensstemmelse med de aftalte mødeformer.

Du skal oprette en mødelog, hvor I løbende noterer dagsorden og cirkelns indgåede aftaler.

Det er dit ansvar at sikre, at cirkelns arbejde skrider fremad og eksempelvis ikke går i stå i forsøget på at skabe konsensus omkring beslutninger.

Aftaleansvarlig:

Rollen som aftaleansvarlig kan med fordel gå på skift.

Som aftaleansvarlig har du ansvar for, at alle små og store beslutninger i cirklen løbende noteres i loggen. I kan bedre huske, hvad der aftales på de enkelte møder, hvis I er konsekvente med at notere. I kan også følge med i cirkelns arbejde og begrundelsen for forskellige beslutninger.

Konkret noterer du i loggen og er tidsstyrer på møder. Det er en god idé enten at skrive loggen på en storskærm, så alle kan følge med eller læse det højt, der er noteret, før I fortsætter til næste punkt på dagsordenen.

MØDER I LANDSBYEN SØLUND

Vi skal i arbejdsfællesskabet øve os i, at vores møder også understøtter beboernes gode og betydningsfulde liv. Vi skal have en dagsorden og være bevidste om formålet med hvert enkelt møde og de enkelte dagsordenspunkter. Det er med til at sikre fremdrift.

Møder i Landsbyen Sølund

Ikke alt samarbejde er cirkelarbejde. Vi skal øve os i at skelne, hvornår vi er deltagende i en cirkel, hvornår vi mødes for at sparre, eller hvornår vi bare arbejder sammen om en konkret opgave. Uanset formen på mødet så skal vi spørge os selv, hvordan vores møde understøtter vores fælles formål. Formålet med cirkelmøder er enten at informere, drøfte og/eller træffe beslutninger.

Mødestruktur i cirkler

Det er den procesansvarliges ansvar at planlægge dagsorden og sikre et klart formål med alle dele af mødet.

Vores møder starter og slutter med "Tjek ind" og "Tjek ud". Vi tjekker ind, fordi det hjælper os til, at alle får ordet, og at vi har en bred deltagelse fra mødestart. Vi kan tjekke ind på forskellige måder. Det er procesbeskytter, der definerer, hvordan vi skal tjekke ind på det enkelte møde: Tjekker vi ind ift. dagorden, tjekker vi ind med en stemning, tjekker vi ind med vores holdning, til det vi skal sammen?

Dagsordenpunkter:

På møderne behandler vi de dagsordenpunkter, som enten er til information, drøftelse eller beslutning.

Tjek ud: Formålet er, at vi sammen vurderer om, mødet har været relevant.

Gode råd til at lykkes:
Vær modig, ærlig og kærlig i din kommunikation.

EKSEMPEL PÅ DAGSORDEN I CIRKELMØDER I LANDSBYEN SØLUND

Tjek ind
Punkter til information:
Punkter til drøftelse:
Punkter til beslutning:
Tjek ud

RÅDFØRING FØR BESLUTNING I LANDSBYEN SØLUND

I Landsbyen Sølund træffer vi beslutninger på baggrund af grundig og faglig rådføring med relevante parter og særligt med dem, som er berørte af en given beslutning.

Rådføringens kunst

Beslutninger skal altid tjene landsbyens formål - beboernes gode og betydningsfulde liv. Det betyder: jo større beslutning, jo bredere rådføring. Omvendt skal hele landsbyen ikke rådføres om et forslag til ændring i en enkelt beboers hverdag.

Når et forslag er til beslutning, skal rådføringsprocessen være synlig. Hvilke perspektiver er med? Åbenhed skal give mulighed for, at vi overvejer, om der er perspektiver, vi måske har overset ift. rådføringsprocessen.

Følgende principper gælder, når vi skal lave en god rådføring:

- Rådfør jer med repræsentanter for dem, som bliver berørt af beslutningen
- Spørg også dem, I ved, har et andet perspektiv (de forventede uenige)
- Rådfør jer med dem, som har relevant viden (ekspertise)
- Overvej de råd I får nøje
- Træf beslutning (læs om beslutningsprocessen på næste side) og informer de berørte

Vi skal træffe fagligt kvalificerede og gode beslutninger, og derfor er rådføring en vigtig del af beslutningsprocessen.

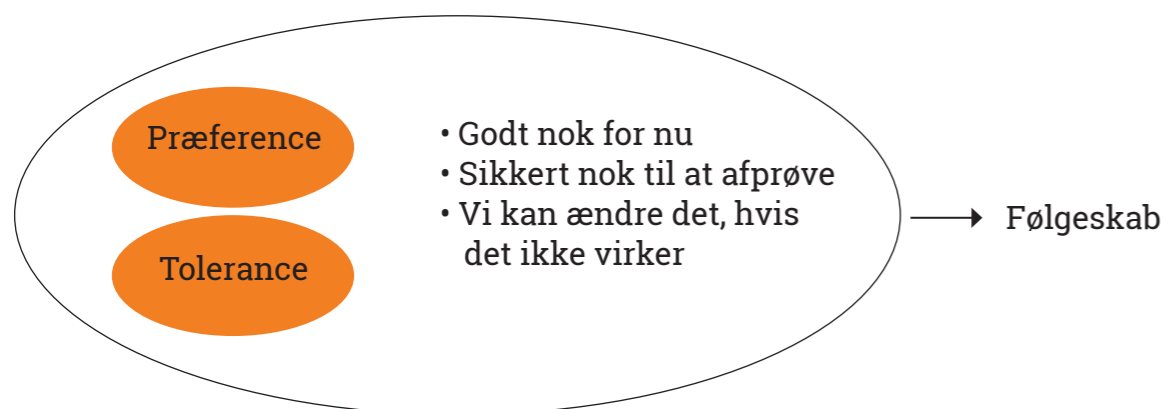
SÅDAN TRÆFFER VI BESLUTNINGER I LANDSBYEN

Når vi træffer beslutninger i Landsbyen Sølund, hjælper vi hinanden med at holde fokus på formålet. Vi giver følgeskab til det, vi kan tolerere, ikke kun til det, vi har præference for.

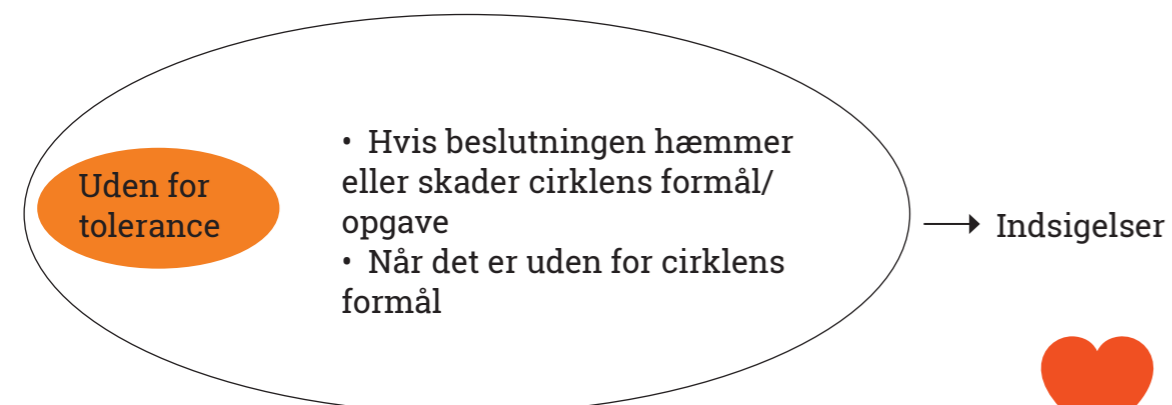
Beslutninger og følgeskab

I praksis er der stor forskel på, hvad vi har præference for, og hvad vi kan tolerere. Vi behøver ikke alle at være enige, men vi skal træffe beslutninger på baggrund af fagligt kvalificeret rådgivning. Vi skal arbejde *med* den, som kommer med et forslag til beslutning og give følgeskab - og ikke arbejde *mod*. En indsigelse mod et forslag er en anledning til, at vi sammen undersøger, om vi kan gøre et forslag til beslutning bedre. Vi kan bruge nedenstående modeller. Hvis vi er inden for acceptere-området, bør vi sige ja til forslaget og give følgeskab - uanset, hvad vi har personlig præference for.

Inden for acceptere-område:

Uden for acceptere-område (så kan vi gøre indsigelser):

SÅDAN ARBEJDER VI MED BESLUTNINGSPROCES I LANDSBYEN SØLUND

Trin 1: Præsentation af forslag	Trin 2: Forstå: Opklarende spørgsmål	Trin 3: Refleksioner og input	Trin 4: Inden følgeskab: Behov for justering	Trin 5: Inden følgeskab: Indsigelser?	Trin 6: Følgeskab
<p>Fremfør fagligt begrundet forslag, der svarer på, hvordan forslaget understøtter cirkelens og landsbyens formål: at skabe gode og betydningsfulde liv for landsbyens beboere.</p>	<p>Vi stiller kun spørgsmål til dét, vi ikke forstår.</p>	<p>Faglige refleksioner og input (kvalificerede, tungtvejende og faglige).</p>	<p>Overvej om forslaget skal justeres, eller noget skal tilføjes eller ændres.</p>	<p>Hæmmer eller skader det cirkelens formål/opgave?</p> <p>Er det uden for cirkelens formål?</p>	<p>Runde: Kan vi tolerere beslutningen? (Hvad tjener formålet?)</p>

PRØVEHANDLING I LANDSBYEN SØLUND

Prøvehandlinger anvender vi i Landsbyen Sølund både, når vi arbejder med store planer på tværs af landsbyen og til små udviklingstiltag i hverdagen med beboeren.

Kort fra idé til læring

Når vi skal lave ændringer både i det nære arbejde med beboerne og i større tværgående samarbejder, bruger vi - udover rådføring - også prøvehandlinger. Her afprøver vi noget i mindre skala for at lære eller som led i at træffe gode beslutninger.

Godt nok for nu, sikkert nok at afprøve

Fidusen med en prøvehandling er, at vi afprøver en idé i stedet for at "regne" os frem til, om en idé vil fungere. En prøvehandling må aldrig skade formålet.

Prøvehandlingens 5 trin

En prøvehandling består af flere trin, der er lige vigtige. Vi gentager processen igen og igen, når vi eksempelvis sætter delmål og arbejder med den enkelte beboer.

- 1. Planlægning af prøvehandling:** Vi beskriver og planlægger prøvehandlingen nøje (se skabelonen på næste side).
- 2. Gennemførelse af prøvehandlingen:** Vi gennemfører selve prøvehandlingen som aftalt, med mindre det ikke længere er sikkert at gøre.
- 3. Observation:** Vi dokumenterer løbende vores observationer/iagttagelser.
- 4. Evaluerer og reflekterer:** Vi evaluerer og reflekterer på baggrund af vores observationer. Hvad er hot eller til skrot.

5. Vi deler erfaringer og stiller forslag til det store fællesskab.

Kort om prøvehandlinger: Det er kortsigtede eksperimenter, vi er få, der afprøver og lærer på alle vegne i Landsbyen Sølund. Der kan være kort vej til ny handling, vi fejler hurtigt og lærer hurtigt.

ARK TIL PLANLÆGNING AF PRØVEHANDLING I LANDSBYEN SØLUND

Hvad	Hvorfor	Hvordan	Hvem	Hvad vil vi gerne se/opnå?	Status
<p>Hvad er den konkrete prøvehandling?</p> <p>Hvilken viden og erfaringer bygger vi prøvehandlingen på?</p>	<p>Hvorfor er netop denne prøvehandling vigtig?</p> <p>Hvordan tror vi, prøvehandlingen vil gavne beboerens gode og betydningsfulde liv?</p>	<p>Hvordan vil vi arbejde med prøvehandlingen?</p>	<p>Hvem er involveret i prøvehandlingen?</p> <p>Hvem skal involveres og orienteres om prøvehandlingen?</p>		<p>Hvordan og hvornår evaluerer vi prøvehandlingen?</p>

Observationer: Hvad vil vi kigge efter? Hvordan vil vi kunne se, om handlingen virker eller ikke virker?

SLU ØND

- liv i fællesskab